

sig Driftskapital, have Landbrugerne uhyre vanskeligt ved at skaffe sig Driftskapital og navnlig da skaffe sig den baade let og billigt. Og naar der samtidig med, at der bliver Trang til større Driftskapital, ogsaa er blevet mindre Kapital blandt Landmændene i al Almindelighed, er det vist ikke uden Grund, at der fremkommer et Lovforslag som nærværende om landøkonomiske Forstudsforeninger. Naar der nu fra Statens Side bliver Tale om at gøre noget, for at Landboerne kunne komme i Besiddelse af billig Driftskapital og komme det paa nogenlunde lette Vilkaar, gælder det om at finde den Form, som baade bedst kan give Sikkerhed for, at Landbrugerne faa den, og ogsaa for, at de faa den paa Vilkaar, de kunne være tjente med. Under Udvalgets Behandling af Lovforslaget har der da særlig været to Ting, som forekomme mig at være de vigtigste, og som jeg gerne har villet søge at holde mig klar over hele Tiden: den ene at sætte Landmændene i Stand til at sikre sig en bestemt Driftskapital, og den anden, at det — hvad der jo ogsaa er foreslaaet, og hvad der efter min Mening absolut skal gennemføres — er Andelsforetagender, der her skulle startes. Ud fra disse Betragtninger har jeg, og vistnok ogsaa Udvalget i sin Almindelighed, behandlet Lovforslaget, og i Betragtning af, at det i fuldeste Maal er et Andelsforetagende, har det i hvert Fald været mig magtpaaliggende at dette kommer i Overensstemmelse med alle andre Andelsforetagender. Hvad er da Princippet i samtlige vore Andelsforetagender? Det er det, at i samme Grad, som vi have Forpligtelser i et saadant Andelselskab, i samme Grad have vi ogsaa Rettigheder, og det er ogsaa det, mener jeg, der har været Grundlaget i Lovforslaget, at naar man bliver Medlem af en saadan Forening, har man Forpligtelse til at garantere for et bestemt Beløb, nemlig 30 Kr. for hvert af de Kreaturer, ens Avlsbrug er ansat til, samt Forpligtelse til at tage Del i de Tab, der muligvis komme inden for Foreningen, med et bestemt Antal Ore — stort eller lille, som Tabet nu er — i Forhold til det Antal Kreaturer, som ens Avlsbrug er ansat til, og endelig, for ogsaa at tage det med, at man betaler et Indskud, efter Lovforslaget 2 Kr., efter Vædringsforslaget 1 Kr. pr. Kreatur. Det er Forpligtelserne. Rettighederne skulle, hvad jo ogsaa Lovforslaget gaar ud fra, staa i et bestemt Forhold hertil, ved at man sikrer sig, som Lovforslaget og Udvalgets Vædring gaa ud paa, et bestemt Antal Kroner, nemlig 50 Kroner pr. Kreatur. Efter det Rendskab, jeg gennem mange Aars Arbejde i og for

Andelsbevægelsen har erhvervet mig til denne, er jeg kommen til den Opfattelse, at paa de Punkter er Folks Tølelse — om jeg saa maa udtrykke mig — overordentlig fin. Hvis der ikke bliver fuld Retfærdighed, ville de let søle sig forurettede. Paa den anden Side er det, naar der er Tale om at skaffe sig en bestemt Driftskapital, for mig Hovedpointet, at man sikrer sig en bestemt Kapital til Raadighed i Løbet af Aaret, akkurat i lige saa fuldt Maal, som hvis man havde haft den Kapital og sat den i en Sparekasse. Forstøllen er blot den, at man i Henhold til Lovforslaget har Forpligtelse til at tilbagebetale Laanet til Foreningens Kasse inden Regnskabsopgøret. Det har, mener jeg, nogen Betydning for os Landmænd, at vi, naar vi have en Besætning paa 20 Kreaturer f. Eks., kunne hente 1,000 Kr., naar vi have Brug for dem, eller maaste en Del deraf, 200, 300, 400 Kr., som man har Lyst til det, i Aarets Løb. For at tage et bestemt Eksempel, saa har jeg staaet paa Markedet med en Hest og kunnet sælge den bedre, som man siger, saa mere for den, naar jeg vilde sælge den „paa Hold“, som det hedder. Jeg kunde tænke mig, at jeg i December Maaned paa Markedet i Aalborg har holdt med en Hest til Salg, fordi jeg skulde have Pengene for den til Anvendelse i Terminen — min Termin falder nemlig i December (Afrydelse), nej, det er ikke Tilfældet for alle Menneſter — medens jeg kunde sælge den bedre ved at beholde den til Februar. Dette er nemlig ikke sjældent Tilfældet, hvad ærede Medlemmer oppe fra den Egn kende. Er jeg nu Medlem af en Forstudsforening, gør det ikke saa meget, om jeg ikke faar de 700 Kr., jeg maaste skulde have for Hesten for at klare Terminen, før til 1ste Februar, thi saa kan jeg hente mine Penge i Foreningens Kasse og betale mine Renter med dem. Det har nemlig Betydning, og det er sikkert, at vi som Landbrugere have lidt under dette: at vi have været nødt til — uanset Konjunkturerne — at sælge, naar vi skulle have Penge. Der er Masser af Landmænd, der lide Tab, fordi de have været nødt til at sælge, naar de skulde have Penge, uanset hvordan Konjunkturerne ere. Det er da det, der har været de væsentlige Marsager til, at det ærede Medlem for Maribo Amts 1ste Valgkreds (Kebentlow) sammen med mig har stillet en Underændring under Nr. 4 som i Realiteten vistnok ikke vil influere væsentligt paa Lovforslaget, idet den egentlig kun siger det samme med andre Ord. Men Grunden til, at jeg for mit Bedkommende og vist ogsaa det ærede Medlem har stillet den Under-